

Briuselis, 2025 m. liepos 17 d.
(OR. en)

11768/25

Tarpinstitucinė byla:
2025/0238 (COD)

COH 143
RELEX 1029
CADREFIN 110
POLGEN 93
CODEC 1047

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

---

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. liepos 17 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Dalykas:	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. laikotarpio Europos regioninės plėtros fondas, įskaitant Europos teritorinio bendradarbiavimo (INTERREG) planą, ir Sanglaudos fondas kaip Reglamente (ES) [...] [NRP] nustatyto fondo dalis ir nustatomos Sąjungos paramos regioninei plėtrai įgyvendinimo sąlygos

---

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 552 final.

Pridedama: COM(2025) 552 final

Briuselis, 2025 07 16
COM(2025) 552 final

2025/0238 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. laikotarpio Europos regioninės plėtros fondas, įskaitant Europos teritorinio bendradarbiavimo (INTERREG) planą, ir Sanglaudos fondas kaip Reglamente (ES) [...] [NRP] nustatyto fondo dalis ir nustatomos Sąjungos paramos regioninei plėtrai įgyvendinimo sąlygos

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2025 m. liepos 16 d. Komisija priėmė kitos 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos (toliau – DFP) pasiūlymą¹. Jis apima Europos regioninės plėtros fondą (toliau – ERPF) ir Sanglaudos fondą.

Nors, be kita ko, pasitelkus ES sanglaudos politiką regioninė ir teritorinė nelygybė smarkiai sumažinta, 29 proc. ES piliečių tebegyvena regionuose, kurių BVP vienam gyventojui nesiekia 75 proc. ES vidurkio, taip pat dar yra daug neišspręstų problemų ir atsiranda naujų uždavinių. Šiuos uždavinius reikia spręsti įgyvendinant sustiprintą, modernizuotą sanglaudos ir augimo politiką ir bendradarbiaujant su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis.

Komisijos komunikate „Rengiantis kitai daugiametei finansinei programai“² kaip pagrindinis tikslas apibrėžtas paprastesnis, tikslingesnis ir didesnio poveikio biudžetas. Per atviras viešas konsultacijas taip pat paaiškėjo, kad suinteresuotieji subjektai iš esmės sutaria, kad reikia supaprastinimo ir daugiau lankstumo, nes tai yra dažniausiai minimi veiksmingesnio ir produktyvesnio ES biudžeto veiksniai.

Reglamento tikslas – padėti ištaisyti regionų pusiausvyros sutrikimus ir remti atsiliekančių regionų plėtrą (SESV 176 straipsnis) remiant reformas, investuojant į visų ES regionų ir miestų socialinę ir ekonominę plėtrą, taip pat stiprinant teritorinį bendradarbiavimą (ypač pagal INTERREG planą). Sanglaudos fondo tikslas – remti investicijas ir reformas aplinkos ir transporto srityse tose valstybėse narėse, kurių BVP vienam gyventojui yra mažesnis (177 straipsnis).

Šiame reglamente apibrėžiamos ERPF ir Sanglaudos fondui, įskaitant „Europos teritorinį bendradarbiavimą“ (INTERREG), taikytinos nuostatos.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

ERPF ir Sanglaudos fondo veikla bus vykdoma užtikrinant, kad ji papildytų kitas politikos sritis, kurioms taikomi nacionalinės ir regioninės partnerystės planai, taip skatinant šių politikos sričių sinergiją. Reglamente, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams, ir iš dalies keičiami Reglamentas (ES) 2023/955 ir Reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2095, (NRP reglamentas), nustatytos bendros nuostatos dėl [devynių] pasidalijamojo valdymo fondų ES lygmeniu.

• Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Sanglaudos politika siekiama sinergijos ir suderinamumo su atitinkamomis ES priemonėmis ir politikos sritimis, visų pirma su Europos konkurencingumo fondu, programa „Europos

¹ COM(2025) 571 *final*.

²

<https://webgate.ec.testa.eu/questmetasearch/action.php?action=proxy&id=180117188&srcid=4&srcname=eurlex&language=LT&srclanguage=EN&url=https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0046>

horizontas“, Europos infrastruktūros tinklų priemone ir priemone „Globali Europa“. Sąjungos ilgalaikio biudžeto papildomumas ir sinergija, taip pat su valstybėmis narėmis, bus kuo labiau padidinti, *inter alia*, pasitelkiant Konkurencingumo koordinavimo priemonę, kuria ES ir nacionaliniu lygmenimis bus suderinta pramonės ir mokslinių tyrimų politika bei investicijos ES ir nacionaliniu lygmenimis, vykdant bendro Europos intereso projektus arba kuriant ES pridėtinę vertę. Taip pat bus užtikrintas nuoseklumas, taikant naują DFP struktūrą, užtikrinant atitinkamų Sąjungos programų sinergiją, vengiant dubliavimosi ir daugiausia dėmesio skiriant didelės Sąjungos pridėtinės vertės investicijoms pagal ERPF ir Sanglaudos fondą, visų pirma – nacionalinės ir regioninės svarbos reformoms ir investicijoms. Teritorinei sanglaudai ir darniam vystymuisi užtikrinti reikia atsižvelgti tiek į dabartinių, tiek į būsimų kartų poreikius, o jaunimui turi būti sudarytos sąlygos aktyviai dalyvauti formuojant atsparius ir klestinčius regionus. Svarbu sudaryti jiems palankesnes sąlygas įgyti išsilavinimą, įsidarbinti, dalyvauti inovacijų ekosistemose ir apsirūpinti būstu, taip pat skatinti jų pilietinį ir demokratinį dalyvavimą ir remti kultūros sektorius.

ERPF taip pat užtikrins suderinamumą su dabartinėmis ir būsimomis lygybės sąjungos strategijomis³ ir teisės aktais, kuriais siekiama kovoti su bet kokios formos diskriminacija dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

ES veiksmai grindžiami Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 174 straipsniu: „Sąjunga plėtoja ir vykdo savo veiklą, padedančią stiprinti jos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą. Sąjunga ypač siekia mažinti regionų plėtros lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų atsilikimą.“

ERPF tikslai nustatyti SESV 176 straipsnyje: „Europos regioninės plėtros fondo paskirtis – padėti ištaisyti pagrindinius Sąjungos regionų pusiausvyros sutrikimus prisidedant prie atsiliekančių regionų plėtros bei struktūrinio prisitaikymo ir nuosmukį patiriančių pramoninių regionų pertvarkos.“

Sanglaudos fondo tikslai nustatyti SESV 177 straipsnyje: „Ta pačia tvarka įsteigtas Sanglaudos fondas teikia finansinę paramą aplinkos apsaugos ir transeuropinių tinklų projektams transporto infrastruktūros srityje.“

Teisinis pagrindas priimti įgyvendinimo reglamentus, skirtus ERPF, sanglaudos politikos fondui, iš kurio remiamas Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslas (INTERREG), yra SESV 178 straipsnis.

Be to, SESV 174 straipsnyje nustatyta, kad ypatingas dėmesys skiriamas kaimo vietovėms, pramonės pereinamojo laikotarpio vietovėms bei didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčioms vietovėms, pavyzdžiui, labai retai apgyvendintiems toliausiai į šiaurę esantiems regionams bei salų, pasienio ir kalnuotoms vietovėms.

3

SESV 349 straipsnyje nustatyta, kad reikia patvirtinti konkrečias priemones siekiant atsižvelgti į struktūrinę, socialinę ir ekonominę atokiausių regionų padėtį, kuri yra dar sunkesnė dėl tam tikrų konkrečių ypatybių, labai ribojančių šių regionų plėtrą.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

ERPF ir Sanglaudos fondo lėšomis skatinama valstybių narių integracija ir bendradarbiavimas ir mažinami regioniniai skirtumai valstybėse narėse ir tarp jų, įskaitant miesto, kaimo, pakrančių ar retai apgyvendintas vietas, taip pat tarp Europos žemyninės dalies ir atokiausių regionų bei salų. Sanglaudos politikos finansavimas paskatino investicijas, kurių mastas, užmojis ir sparta be ES finansavimo nebūtų buvę tokie patys. Todėl pasiūlymo tikslų valstybės narės negali pasiekti vienos, o Sąjungos parama sukuria pridėtinės vertės.

ES lygmens veiksmai suteikia pridėtinės vertės nacionalinio lygmens veiksams. 2014–2020 m. Sanglaudos politikos finansavimas buvo didelis – beveik 13 proc. visų valdžios sektoriaus investicijų Europos Sąjungoje ir 51 proc. sanglaudos šalyse⁴. Atliekant ekonominius tyrimus⁵ nuolat nustatoma, kad sanglaudos politika daro teigiamą poveikį regionų ekonomikos augimui, net ir vietos mastu⁶. Be to, remiantis makroekonominiais modeliais⁷, matyti, kad bendras ES BVP, palyginti su sanglaudos politikos investicijomis, padidėjo beveik 1 proc. iki didžiausio poveikio metų. Nauda ypač didelė mažiau išsivysčiusiuose regionuose, kuriuose BVP projekcijos viršija tų regionų, kuriose sanglaudos politika nevykdoma, projekcijas įgyvendinimo laikotarpio pabaigoje. Labiau išsivysčiusiuose regionuose ilgalaikis poveikis dėl šalutinio poveikio (naudos visuose regionuose) yra mažesnis, bet teigiamas. Dėl šio šalutinio poveikio patiriama apie 15 proc. viso ES BVP poveikio, o didžiausia dalis (45 proc.) tenka išsivysčiusiems regionams⁸.

Be to, reglamente nustatyti politiniai pasirinkimai yra proporcingi, nes lėšos bus naudojamos taikant pasidalijamąjį valdymą: programas valdo ne tiesiogiai Europos Komisija – jos įgyvendinamos bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas atitinka proporcingumo principą ir juo neviršijama to, kas būtina jo tikslams pasiekti. Jis priklauso ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos stiprinimo veiksmų sričiai. Tikslai ir atitinkama Sąjungos parama yra proporcingi priemonės siekiams. Pasiūlymu

---

⁴ [2021–2027 m. programavimo laikotarpio rezultatai. Sanglaudos politika. \(angl. Outcome of 2021-2027 programming - Cohesion Policy\) Duomenys European Structural and Investment Funds \(europa.eu\)](#)

⁵ Pellegrini et al. (2013) „Measuring the effects of European Regional Policy on economic growth: A regression discontinuity approach“, Papers in Regional Science, 92, pp. 217–233, Becker et al. (2013) „Absorptive Capacity and the growth and investment effects of regional transfers: A regression discontinuity design with heterogeneous treatment effects“, American Economic Journal: Economic Policy, 5(4); Becker et al. (2018) „Effects of EU Regional Policy: 1989–2013“, Regional Science and Urban Economics, 69, pp. 143–152.; Crescenzi, R. and Giua, M. (2020), „One or many Cohesion Policies of the European Union? On the differential economic impacts of Cohesion Policy across Member States, Regional Studies“, 54(1), pp. 10–20; Di Caro P. and Fratesi, U. (2022), „One policy, different effects: Estimating the region-specific impacts of EU cohesion policy“, Journal of Regional Science, 62, pp. 307–330.

⁶ Bachtröglger-Unger et al. 2023. „EU cohesion policy on the ground: Analyzing small-scale effects using satellite data.“ Regional Science and Urban Economics 103, 103954.

⁷ 9-oji sanglaudos ataskaita (angl. 9th cohesion report) https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en.

⁸ Monfort, P., Crucitti, F., Lazarou, N. and Salotti, S., „The economic spillovers of EU cohesion policy 2007-2013“, European Commission, 2021, JRC125419.

taip pat siekiama sustiprinti ankstesnes supaprastinimo pastangas – taisyklės toliau vienodinamos ir konsoliduojamos.

- **Priemonės pasirinkimas**

Tinkamiausia šio pasiūlymo įgyvendinimo priemonė yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl ERPF [ir Sanglaudos fondo], kuriuo papildomas [pasiūlymas dėl Reglamento dėl nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo].

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Preliminarūs ERPF ir Sanglaudos fondo *ex post* vertinimo rezultatai rodo, kad programų daugumos tikslų siekiama sėkmingai. Iki šiol fondų lėšomis paremta daugiau kaip 2,5 mln. mažųjų ir vidutinių įmonių ir padėta sukurti daugiau kaip 370 tūkstančių darbo vietų. Sukurta 24 mln. naujų vaikų priežiūros vietų. Be to, daugiau kaip 66 mlrd. EUR investuota į su klimatu susijusius projektus, o ES atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumai padidėjo daugiau kaip 6 000 megavatų. Šių fondų lėšos taip pat leido įdiegti miškų priešgaisrinės apsaugos priemones, kurios, remiantis pateiktomis programos vertėmis, yra naudingos daugiau kaip 24 mln. žmonių, ir jos leido pagerinti plačiajuostę prieigą daugiau kaip 8 mln. namų ūkių.

2014–2020 m. programavimo laikotarpiu įdiegtos supaprastinimo priemonės padėjo šiek tiek sumažinti našą, tačiau yra dar daugiau supaprastinimo galimybių, pavyzdžiui, galima išplėsti supaprastinto išlaidų apmokėjimo ir su išlaidomis nesusijusio finansavimo aprėptį. Tačiau ERPF ir Sanglaudos fondo lėšas naudoti vis dar sudėtinga dėl nacionaliniu lygmeniu nustatytų taisyklių, kuriomis viršijami ES lygmens reikalavimai (perteklinio reglamentavimo).

Veiklos rezultatų peržiūros sistema, kurioje nustatyti bendri rodikliai, tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, sudarė sąlygas sukurti patikimą įrodomiesiems duomenims ir analizei skirtą duomenų bazę, kurioje visų pirma renkami suderinti duomenys apie pažangą, įskaitant paramos gavėjų duomenis. Padidinus nacionalinių duomenų bazių sąveikumą ir prieinamumą ne tik būtų sudarytos palankesnės sąlygos geriau stebėti politiką ir sustiprinti jos nukreipimą į veiklos rezultatus, bet ir sumažėtų administracinė našta.

Dėl finansavimo masto, gebėjimo pritraukti papildomų privačiųjų investicijų ir investicijų nukreipimo ERPF ir Sanglaudos fondų lėšomis sudarytos sąlygos investicijoms, kurių valstybės narės be tų lėšų tikriausiai nebūtų atlikusios. Be to, dėl daugiamečio planavimo ir finansavimo tęstinumo ERPF ir Sanglaudos fondai suteikia pridėtinės vertės.

Iš įrodomųjų duomenų matyti, kad parama siekiant patenkinti tiek nuolatinius, tiek atsirandančius paramos gavėjų poreikius iš esmės buvo svarbi per visą programavimo laikotarpį. Investicijos buvo svarbios Europos konkurencingumui ir iš esmės suderintos su Europos žaliuoju kursu, nors įvairiose valstybėse narėse būta tam tikrų nesutapimų. ES lygmeniu didžioji dalis investicijų buvo skirta politikos sritims, darančioms su būtinomis reformomis, nurodytomis konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose (toliau – KŠSR), nors skirtumų tarp valstybių narių būta. Apskritai KŠSR buvo naudinga priemonė, padedanti valstybėms narėms nukreipti investicijas pagal reformų poreikius. Mažiau įrodomųjų duomenų yra apie tai, ar programavimo laikotarpiu parengtos KŠSR veikia prioritetų nustatymą ar persikirstymą.

ERPF ir Sanglaudos fondas yra tinkamai pritaikyti teritorinei sanglaudai remti. Jų forma ir valdymo struktūra užtikrinama, kad investavimo strategijomis būtų sprendžiami teritoriniai uždaviniai ir sudaromos sąlygos tiek nacionaliniam, tiek decentralizuotam regioniniam programavimui ir įgyvendinimui, o ES prioritetų būtų siekiama atsižvelgiant į teritorinius poreikius. Kai kuriais atvejais būtų buvę galima geriau prisitaikyti prie teritorinių ypatumų, jei būtų lanksčiau taikytas paramos telkimo pagal temas principas. Iš modeliavimo matyti, kad sanglaudos politikos intervencinės priemonės daro teigiamą poveikį ES ekonomikai. Apskaičiuota, kad politikos laikotarpio pabaigoje ES BVP bus iki + 0,6 % didesnis, palyginti su hipotetiniu scenarijumi be sanglaudos politikos.

Dėl INTERREG nustatyta, kad ateityje bus svarbu geriau suderinti įvairius ES finansavimo srautus ir taikyti patikimesnes koordinavimo priemones.

Preliminarūs ERPF, Sanglaudos fondo ir Teisingos pertvarkos fondo **laikotarpio vidurio vertinimo** rezultatai rodo, kad, nors įgyvendinimas pradėtas pavėluotai ir programavimo laikotarpio pradžioje buvo lėtas, 2024 m. pirmąjį pusmetį jis gerokai paspartėjo. Vėluota daugiausia dėl išorės veiksnių, COVID-19 krizės ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą. Valstybės narės pirmenybę teikė ES lygmens reagavimo į krizes priemonėms, visų pirma EGADP.

Dėl integruotų teritorinių aspektų ir priemonių fondai gerai tinka regioniniams skirtumams šalinti. Būtina sąlyga yra tinkami administraciniai gebėjimai, tačiau tikrovėje jų turima dar ne visoms programoms. Partnerystė ir daugiapakopis valdymas labai teigiamai veikia programavimą ir įgyvendinimą, tačiau vis dar yra sričių, kuriose reikia labiau skatinti dalyvauti suinteresuotuosius subjektus ir gerinti dalyvaujamojo sprendimų priėmimą.

Perėjus nuo *ex ante* sąlygų prie mažiau ir aiškesnių reikiamų sąlygų, pagerėjo veiksmingumas. Didžioji dauguma reikiamų sąlygų jau įvykdyta; tai paskatino reformų procesus tokiose srityse kaip pažangioji specializacija, transportas ir klimatas. Reikiamos sąlygos ir EGADP tarpinės reikšmės kai kuriose srityse sustiprina viena kitą. Pritaikius sąlygas prie konkrečių nacionalinių ir regioninių aplinkybių, o ne visuotinai jas taikant visoms programoms, būtų galima padidinti sanglaudos politikos investicijų ir atitinkamos sektorių politikos bei vietos poreikių sinergiją.

Valstybėse narėse esama gerosios patirties: sanglaudos politikos ir EGADP lėšos derinamos papildomoms priemonėms remti. Reformos, kurios pradėtos dėl EGADP tarpinių reikšmių, yra naudingos investicijoms pagal sanglaudos politiką, ir atvirkščiai: reikiamos sąlygos taip pat gali būti naudingos investicijoms pagal EGADP.

Naujos supaprastinimo priemonės padeda mažinti administracinę naštą. Daug galimybių teikia supaprastintas išlaidų apmokėjimas ir su išlaidomis nesusijęs finansavimas, tačiau jie vis dar įsisavinami netolygiai.

ERPF ir Sanglaudos fondas sudaro sąlygas spręsti konkrečius plėtros uždavinius, o to be tų fondų paramos nebūtų galima padaryti tokiu pat mastu. Su fondų parama gauta pridėtinė vertė apima ilgalaikę strateginę perspektyvą ir gebėjimų stiprinimą subnacionaliniu ir subregioniniu lygmenimis, o tai turi teigiamą šalutinį poveikį nacionalinių priemonių įgyvendinimui. Daugiapakopio valdymo ir partnerystės principas susieja ES, nacionalinį ir regioninį lygmenis, taikant konkrečia vietoje grindžiamą požiūrį, kuris, palyginti su kitomis nacionalinėmis ir ES priemonėmis, yra unikalus įvertintiems fondams. Fondaipadedu siekti tikslų srityse, turinčiose aiškų europinį aspektą, įskaitant klimato politikos veiksmus, skaitmeninę transformaciją, gynybą, transeuropinį transportą ir tarpregioninį bei tarpvalstybinį bendradarbiavimą.

Patvirtinti asignavimai labai gerai dera su Tarybos strategine darbotvarke ir Komisijos pirmininkės gairėmis, taip pat su Europos semestro prioritetais. Be to, fondai padeda siekti Draghi pranešime nurodytų sričių tikslo – skatinti ekonomikos augimą. Tai rodo, kad sanglaudos politika tebėra aktuali dabartiniam politikos ciklui ir prognozuojamiems būsimiems poreikiams.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Rengdama iniciatyvą Komisija aktyviai palaikė ryšius su suinteresuotosiomis šalimis, visu pirma per specialius renginius ir vykdydama viešų konsultacijų veiklą, kaip išsamiai aprašyta atitinkamame pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...] dėl Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo aiškinamojo memorandumo skyriuje.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Informacija apie Komisijos naudojimąsi nepriklausomu tyrimu pateikta atitinkamame pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...] dėl Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo aiškinamojo memorandumo skyriuje.

- **Poveikio vertinimas**

Informacija apie Komisijos poveikio vertinimą pateikta atitinkamame pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...] dėl Reglamento (ES) [...] dėl Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo aiškinamojo memorandumo skyriuje.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Tikimasi, kad iniciatyva padės gerokai sumažinti administracinę naštą ir išlaidas, taip pat padidinti Sąjungos paramos įgyvendinimo veiksmingumą (taip pat žr. atitinkamą pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...] dėl Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo aiškinamojo memorandumo skyrių).

- **Pagrindinės teisės**

Sąjungos parama bus įgyvendinama laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos ir teisinės valstybės, apibrėžtos Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 2 straipsnio a punkte, principų (taip pat žr. atitinkamą Komisijos pasiūlymo dėl Reglamento (ES) [...] Reglamento (ES) [...] dėl Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo aiškinamojo memorandumo skirsnį).

Be Sąlygų reglamento, kuris bus toliau taikomas visam ES biudžetui, šiame reglamente numatytos griežtos apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad lėšos būtų naudojamos laikantis Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos ir teisinės valstybės, apibrėžtos Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 2 straipsnio a punkte, principų. Taip pat tikimasi, kad į būsimus planus įtraukus reformas, susijusias su, *inter alia*, teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis, bus sustiprinta pagrindinių teisių apsauga ir labiau laikomasi Chartijos.

Šia iniciatyva taip pat bus laikomasi Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių konvencijos principų.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

5. KITI ELEMENTAI

- **Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

Sjungos parama pagal šį pasiūlymą bus įgyvendinama valstybėms narėms vykdant pasidalijamąjį valdymą ir Komisijai vykdant tiesioginį ir (arba) netiesioginį valdymą. Sąjungos paramos įgyvendinimas bus stebimas pasitelkiant 2028–2034 m. daugiametei finansinei programai taikomą veiklos rezultatų peržiūros sistemą, išdėstytą pasiūlyme dėl Reglamento (ES) [...] [dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos].

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Dauguma ERPF ir Sanglaudos fondo veikimo ir įgyvendinimo taisyklių yra nustatytos Reglamente (ES) [NRP reglamente].

I skyriuje nustatomos bendrosios nuostatos dėl 2028–2034 m. paramos iš ERPF, įskaitant Europos teritorinį bendradarbiavimą (INTERREG), ir Sanglaudos fondo, apimties.

II skyriuje nustatomos INTERREG taisyklės, kuriomis skatinamas valstybių narių ir jų regionų bendradarbiavimas Sąjungoje, taip pat valstybių narių, jų regionų ir ES nepriklausančių valstybių arba regioninės integracijos ir bendradarbiavimo organizacijų bendradarbiavimas pagal INTERREG planą.

III skyriuje išdėstomos konkrečios baigiamosios nuostatos.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. laikotarpio Europos regioninės plėtros fondas, įskaitant Europos teritorinio bendradarbiavimo (INTERREG) planą, ir Sanglaudos fondas kaip Reglamente (ES) [...] [NRP] nustatyto fondo dalis ir nustatomos Sąjungos paramos regioninei plėtrai įgyvendinimo sąlygos

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 177, 178 ir 349 straipsnius, atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁰,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 176 straipsnyje numatyta, kad Europos regioninės plėtros fondo (toliau – ERPF) paskirtis – padėti ištaisyti pagrindinius Sąjungos regionų pusiausvyros sutrikimus. Pagal tą straipsnį ir SESV 174 straipsnio antrą ir trečią pastraipus ERPF turi padėti mažinti įvairių regionų išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų atsilikimą, ypatingą dėmesį skiriant didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų (ypač, be kita ko, demografinio nuosmukio sukeltų trūkumų) turintiems regionams, pavyzdžiui, labai retai apgyvendintiems atokiausiems šiaurės regionams, salų ir tarpvalstybiniais bei kalnų regionams;
- (2) Sanglaudos fondas buvo sukurtas siekiant prisidėti prie bendro tikslo stiprinti Sąjungos ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą teikiant finansinę paramą aplinkos apsaugos ir transeuropinių tinklų transporto infrastruktūros srityje (toliau – TEN-T) projektams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1315/2013¹¹;
- (3) ši Sąjungos ERPF ir Sanglaudos fondo parama turi būti teikiama iš Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo, laikantis tą fondą reglamentuojančių taisyklių, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) [NRP reglamentas]¹²;

⁹ OL C , , p. .

¹⁰ OL C , , p. .

¹¹ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1315/2013 dėl Sąjungos transeuropinio transporto tinklo plėtros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 661/2010/ES, ([OL L 348, 2013 12 20, p. 1](#)).

¹² OL ...

- (4) Reglamente (ES) XX [NRP reglamentas] nustatytos bendros taisyklės, taikomos įvairiems fondams, įskaitant ERPF, Europos socialinį fondą (toliau – ESF), Sanglaudos fondą, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondą (toliau – EJŽF), Prieglobsčio ir migracijos fondą (toliau – PMIF), Vidaus saugumo fondą (toliau – VSF) ir Sienų valdymo ir vizų priemonę (toliau – SVVP), kurie veikia pagal bendrą sistemą (toliau – fondai);
- (5) įgyvendinant ERPF ir Sanglaudos fondo paramą turi būti laikomasi horizontaliųjų principų, nustatytų Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 3 straipsnyje ir SESV 10 straipsnyje, įskaitant ES sutarties 5 straipsnyje nustatytus subsidiarumo ir proporcingumo principus, atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją. Valstybės narės taip pat turėtų laikytis JT neįgalųjų teisių konvencijoje nustatytų įpareigojimų ir užtikrinti prieinamumą pagal jos 9 straipsnį ir Sąjungos teisės aktus, kuriais suderinami gaminių ir paslaugų prieinamumo reikalavimai. Valstybės narės ir Komisija turėtų siekti panaikinti vyrų ir moterų nelygybę, skatinti vyrų ir moterų lygybę ir integruoti lyčių aspektu grindžiamą požiūrį, taip pat kovoti su diskriminacija dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Fondų lėšomis neturėtų būti remiami veiksmai, kuriais prisidedama prie bet kokios formos segregacijos. ERPF ir Sanglaudos fondo tikslų turėtų būti siekiama atsižvelgiant į darnų vystymąsi ir Sąjungos skatinamą siekį išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę, kaip nustatyta SESV 11 straipsnyje ir 191 straipsnio 1 dalyje, atsižvelgiant į principą „teršėjas moka“. Siekiant apsaugoti vidaus rinkos vientisumą, įmonėms naudingi veiksmai turi atitikti valstybės pagalbos taisyklės, nustatytas SESV 107 ir 108 straipsniuose;
- (6) ERPF ir Sanglaudos fondas turėtų padėti siekti Reglamento (ES) [NRP reglamentas] 2 ir 3 straipsniuose nustatytų konkrečių politikos tikslų pagal atitinkamą Sutartyse nustatytą jų taikymo sritį. Tai būtina siekiant išsamiau apibrėžti nepalankioje padėtyje esančių vietovių, miestų vietovių ir atokiausių regionų galimybes gauti ERPF ir Sanglaudos fondo paramą. Be to, būtina nustatyti Europos teritorinio bendradarbiavimo (INTERREG) įgyvendinimo nuostatas;
- (7) laikantis kartų tarpusavio teisingumo principo ir Sąjungos įsipareigojimo dėl vaiko teisių bei Jaunimo strategijos, ERPF ir Sanglaudos fondo lėšomis turėtų būti remiamos priemonės, kuriomis prisidedama prie tvaraus vystymosi ateities kartų labui, kuriamos galimybės jaunimui bet kurioje teritorijoje ir atsižvelgiama į konkrečius jaunimo poreikius nepalankioje padėtyje esančiose vietovėse, visų pirma nepalankioje padėtyje esančiuose ir gyventojus prarandančiuose regionuose, įskaitant įgūdžių, inovacijų, verslumo, tvarių pragyvenimo šaltinių ir kultūros ar sporto infrastruktūrą. Tokia parama gali būti teikiama pasitelkiant integruotas miestų ar vietos strategijas;
- (8) valstybės narės, ypač tos, kuriose kyla didelių su romais susijusių problemų, ypatingą dėmesį turi skirti romų lygybei ir įtraukčiai. Parama neturėtų būti teikiama veiksams, kuriais prisidedama prie bet kokios formos asmenų su negalia ir marginalizuotų bendruomenių, pavyzdžiui, romų, segregacijos ar atskirties;
- (9) manoma, kad norint skatinti tvarią miestų plėtrą būtina remti integruotą teritorijų plėtrą siekiant veiksmingiau reaguoti į miesto teritorijoms, įskaitant miesto funkcines zonas, poveikį darančius ekonominius iššūkius, iššūkius aplinkos ir klimato srityse, taip pat demografinius ir socialinius iššūkius, kartu atsižvelgiant į poreikį puoselėti miesto ir kaimo ryšius. Šiuos metodus atspindinčios priemonės turėtų būti nustatytos atitinkamuose nacionalinės ir regioninės partnerystės planų skyriuose;

- (10) ypatingą dėmesį reikėtų skirti atokiausiems regionams – priimti priemonės pagal SESV 349 straipsnį, taikomas atokiausiems regionams, siekiant kompensuoti papildomas išlaidas, kurios šiuose regionuose susidaro dėl vienos ar kelių SESV 349 straipsnyje nurodytų nuolatinių kliūčių, visų pirma atokumo, izoliuotumo, mažumo, sunkių topografinių ir klimato sąlygų, ekonominio priklausomumo nuo kelių produktų, – dėl nuolatinio šių kliūčių buvimo ir jų sąveikos labai suvaržoma šių regionų plėtra. Siekiant apsaugoti vidaus rinkos vientisumą, kaip numatyta visų bendrai finansuojamų ERPF ir Sanglaudos fondo lėšomis veiksnių atveju, bet kokia ERPF lėšomis finansuojama parama veiklos ir investicijų pagalbai atokiausiuose regionuose turėtų būti teikiama laikantis SESV 107 ir 108 straipsniuose nustatytų valstybės pagalbos taisyklių;
- (11) siekiant remti suderintą plėtrą Sąjungos teritorijoje įvairiais lygmenimis, ERPF lėšomis pagal INTERREG turėtų būti remiamas tarpvalstybinis bendradarbiavimas, tarptautinis bendradarbiavimas, tarpregioninis bendradarbiavimas ir atokiausių regionų bendradarbiavimas;
- (12) INTERREG turėtų būti įgyvendinamas kaip INTERREG planas, ne pagal nacionalinės ir regioninės partnerystės planus, kad būtų numatytos konkrečios bendradarbiavimo tikslo aplinkybės ir būtinos daugiašalių projektų įgyvendinimo sąlygos, įskaitant keturių krypčių ypatumus;
- (13) pagal INTERREG tikslą ERPF gali padėti siekti visų konkrečių tikslų. Be to, jis turėtų padėti siekti papildomų konkrečių tikslų siekiant spręsti konkrečius klausimus, susijusius su „geresniu bendradarbiavimo valdymu“, „saugesne ir labiau saugoma Europa“ ir „atsparesniais regionais, besiribojančiais su Rusija, Baltarusija ir Ukraina“. Tam, kad pagal INTERREG tikslą būtų galima ERPF lėšomis paremti investicijas į infrastruktūrą ir su jomis susijusias investicijas, taip pat mokymo ir integracijos veiklą, būtina nustatyti, kad ERPF lėšomis taip pat gali būti remiama veikla pagal Reglamento (ES) [1/XXX] [NRP reglamentas] 3 straipsnio [1 dalies c punkte „Konkretūs tikslai dėl socialinės sanglaudos“] nustatytus konkrečius tikslus;
- (14) Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti ir iš dalies keisti INTERREG planų skyrių sąrašus ir bendros Sąjungos paramos kiekvienai INTERREG programai sumos sąrašą. Įgyvendinimo įgaliojimais turėtų būti naudojamosi pagal 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai. Nors šie aktai yra bendro pobūdžio, reikėtų taikyti patariamąją procedūrą, nes nuostatos jais įgyvendinamos tik techniškai. Sprendimas, kuriuo patvirtinamas atitinkamas INTERREG plano skyrius, turėtų būti laikomas finansavimo sprendimu, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509¹³ 110 straipsnio 1 dalyje;
- (15) be to, valstybės narės taip pat turėtų parengti planų skyrius, kad būtų nustatyti esminiai paramos įgyvendinimo programavimo elementai. Šiuos skyrius turėtų reguliariai tvirtinti Komisija;

---

¹³ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija), PE/99/2023/REV/1, (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (16) kad ERPF ir Sąjungos išorės finansavimo priemonių parama būtų panaudota kuo veiksmingiau, turėtų būti sukurtas mechanizmas, pagal kurį būtų organizuojamas tokios paramos gražinimas tais atvejais, kai išorės bendradarbiavimo programos negali būti patvirtintos arba jas tenka nutraukti, įskaitant bendradarbiavimo programas su trečiosiomis valstybėmis, kurioms parama nėra teikiama pagal jokią Sąjungos finansavimo priemonę. Taikant tą mechanizmą turėtų būti siekiama užtikrinti optimalų programų veikimą ir kuo didesnę jų priemonių koordinavimą;
- (17) siekiant skatinti ir stiprinti bendradarbiavimo priemones, ir toliau turėtų būti įmanoma plėtoti su teikiama parama susijusių partnerių bendradarbiavimo veiklą tam tikroje valstybėje narėje arba tarp skirtingų valstybių narių pagal visus konkrečius tikslus. Toks tvirtesnis bendradarbiavimas papildo bendradarbiavimą pagal INTERREG – bendradarbiauti gali partneriai iš bet kurio Sąjungos regiono, tačiau taip pat iš pasienio regionų ir regionų, kuriems taikoma makroregioninė arba jūrų baseinų strategija, arba jos abi;
- (18) atsižvelgiant į unikalias ir specifines Airijos salos aplinkybes ir siekiant remti Šiaurės ir Pietų bendradarbiavimą pagal Didžiojo penktadienio susitarimą, turėtų būti tęsiamas naujas tarpvalstybinis skyrius PEACE PLUS ir jis turi būti grindžiamas ankstesne Airijos ir Šiaurės Airijos pasienio grafysčių veikla, susijusia su ankstesnėmis programomis. Atsižvelgiant į skyriaus praktinę svarbą reikia užtikrinti, kad pagal jį remiant taiką ir susitaikymą ERPF lėšomis taip pat turėtų būti prisidedama, visų pirma bendruomenių sanglaudai skatinti skirtais veiksmais, prie atitinkamų regionų socialinio, ekonominio ir regioninio stabilumo skatinimo. Atsižvelgiant į programos specifiką, ji turėtų būti valdoma bendrai, o Jungtinės Karalystės įnašas turėtų būti integruotas į programą kaip asignuotosios išorės pajamos;
- (19) kadangi šio reglamento tikslo, t. y. didinti ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ištaisant pagrindinius Sąjungos regionų pusiausvyros sutrikimus, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl įvairių regionų išsivystymo lygio skirtumų, nepalankiausias sąlygas turinčių regionų atsilikimo ir valstybių narių bei regionų finansinių išteklių ribotumo, bet dėl siūlomo veiksmo masto ir pobūdžio to tikslo geriau siekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali priimti priemones laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos konkrečios Sąjungos paramos įgyvendinimo sąlygos pagal Reglamento (ES) [NRP reglamentas] 2 straipsnyje, ypač jo a ir e punktuose, nustatytus bendruosius tikslus.

Jame taip pat nustatomos nuostatos, kurios yra būtinos, kad būtų įgyvendinta Sąjungos parama Europos teritoriniam bendradarbiavimui (toliau – INTERREG) skatinti, siekiant stiprinti valstybių narių ir jų regionų bendradarbiavimą Sąjungoje, taip pat valstybių narių, jų

regionų ir trečiųjų šalių, šalių partnerių, kitų teritorijų ar užjūrio šalių ir teritorijų (UŠT) arba regioninės integracijos ir bendradarbiavimo organizacijų bendradarbiavimą.

Ši Sąjungos parama teikiama iš Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo, laikantis tą fondą reglamentuojančių taisyklių, nustatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) [NRP reglamentas].

2 straipsnis

ERPF ir Sanglaudos fondo parama

ERPF ir Sanglaudos fondo lėšomis remiami Reglamente (ES) [NRP reglamentas] nustatyti konkretūs tikslai, kuriais prisidedama prie Reglamento (ES) [NRP reglamentas] 2 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyto bendrojo tikslo, atsižvelgiant į atitinkamą jų taikymo sritį, nustatytą SESV 176 ir 177 straipsniuose.

3 straipsnis

Apibrėžtys

- (1) Europos teritorinis bendradarbiavimas (INTERREG) – valstybių narių ir jų regionų bendradarbiavimas Sąjungoje, taip pat valstybių narių, jų regionų ir ES nepriklausančių valstybių arba regioninės integracijos ir bendradarbiavimo organizacijų bendradarbiavimas, finansuojamas iš nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo ir, kai taikytina, iš priemonės „Globali Europa“ lėšų.
- (2) ES nepriklausanti valstybė – trečiųjų šalių arba šalių partnerių teritorijos, taip pat valstybių narių užjūrio šalys ir teritorijos.

Šiame skyriuje, kai Reglamento (ES) [NRP reglamento] 69 straipsnio [Valstybių narių pareigos], 70 straipsnio [Metinio patikinimo dokumentų rinkinio pateikimas], 74 straipsnio [Duomenų rinkimas ir registravimas] ir 77 straipsnio [Mokėjimo paraiškų teikimas ir vertinimas] nuostatose daroma nuoroda į valstybę narę, ši sąvoka suprantama kaip „valstybė narė, kurioje yra vadovaujanti institucija“.

4 straipsnis

Parama nepalankioje padėtyje esančioms vietovėms

1. Pagal SESV 174 straipsnį valstybės narės ypatingą dėmesį skiria nepalankioje padėtyje esančių regionų ir vietovių, visų pirma kaimo vietovių, pramonės pertvarkos poveikį patiriančių vietovių, didelių ir nuolatinių gamtinių arba demografinių trūkumų turinčių regionų, pavyzdžiui, labai retai apgyvendintų toliausiai į šiaurę esančių regionų bei salų, pasienio ir kalnuotų regionų, taip pat teisingos pertvarkos vietovių ir regionų, besiribojančių su Rusija, Baltarusija ir Ukraina, problemų sprendimui. Valstybės narės ir regionai, kai tinkama, savo nacionalinės ir regioninės partnerystės planuose pagal Reglamento (ES) [NRP reglamento] 72–74 straipsnius [integruota vietos ir miestų plėtra] nustato integruotą požiūrį į šioje dalyje nurodytų regionų ir vietovių demografinių iššūkių ar konkrečių poreikių sprendimą. Toks integruotas požiūris gali apimti įsipareigojimą dėl specialaus finansavimo ir gali būti įtrauktas į specialius nacionalinės ir regioninės partnerystės plano skyrius.

5 straipsnis

Tvari miestų plėtra

Vykdydamos savo teritorinės plėtros veiklą, valstybės narės remia integruotas miestų plėtros strategijas, kuriose daugiausia dėmesio skiriama tvariam vystymuisi ir sprendžiamos aplinkos,

energetikos ir klimato problemos, visų pirma sąžiningas perėjimas prie švarios ir neutralaus poveikio klimatui ir atsparios ekonomikos iki 2050 m., ypatingą dėmesį skiriant būstui, skurdui, kultūros paveldui ir skaitmeninių technologijų potencialo panaudojimui inovacijų ir energijos vartojimo efektyvumo tikslais, taip pat funkcinių miesto vietovių plėtrai bei miesto ir kaimo ryšiams remti.

6 straipsnis **Atokiausi regionai**

Nacionalinės ir regioninės partnerystės planuose nustatomos priemonės, skirtos struktūrinei paramai jų ekonominei, socialinei bei teritorinei plėtrai ir veiklos išlaidoms arba kompensacijoms, įskaitant paslaugų teikimą pagal viešųjų paslaugų įsipareigojimus ir sutartis tuose regionuose, padengti, siekiant kompensuoti papildomas išlaidas, patirtas atokiausiuose regionuose dėl vieno ar daugiau nuolatinių jų plėtrą ribojančių veiksnių, išvardytų SESV 349 straipsnio pirmoje pastraipoje.

II SKYRIUS

INTERREG planas

7 straipsnis **Taikymo sritis**

1. INTERREG plane daugiausia dėmesio skiriama tam, kad būtų remiamos šios bendradarbiavimo kryptys:
  - (a) gretimų regionų bendradarbiavimas siekiant skatinti integruotą ir suderintą regioninę plėtrą tarp kaimyninių sausumos ir jūrų pasienio regionų (tarpvalstybinis bendradarbiavimas);
  - (b) bendradarbiavimas didesnėse tarpvalstybinėse teritorijose arba aplink jūrų baseinus, įtraukiant nacionalinius, regioninius ir vietos partnerius valstybėse narėse ir ES nepriklausančiose valstybėse, siekiant didesnės teritorinės integracijos (tarptautinis bendradarbiavimas);
  - (c) bendradarbiavimas siekiant didinti sanglaudos politikos veiksmingumą skatinant keistis patirtimi, taikyti novatoriškus metodus ir stiprinti gebėjimus (tarpregioninis bendradarbiavimas);
  - (d) atokiausių regionų bendradarbiavimas tarpusavyje ir su kaimyninėmis ES nepriklausančiomis valstybėmis arba regioninės integracijos ir bendradarbiavimo organizacijomis, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas jų regioninei integracijai ir darniam vystymuisi kaimynystėje (atokiausių regionų bendradarbiavimas).

Jei šiame reglamente nenustatyti konkretūs reikalavimai, du ar daugiau Europos partnerių, iš kurių nė vienas nėra valstybė narė ar jos regionas, bendradarbiauja pagal Reglamente XX [priemonė „Globali Europa“] nustatytas konkrečias taisykles.

2. INTERREG plano skyriai, skirti tarpvalstybiniam, tarptautiniam ir tarpregioniniam bendradarbiavimui remti, įgyvendinami taikant pasidalijamąjį valdymą. Įnašai iš priemonės „Globali Europa“ biudžeto, įtraukti į skyrius, skirtus atokiausių regionų bendradarbiavimui remti, gali būti įgyvendinami taikant pasidalijamąjį arba netiesioginį valdymą. 1 dalyje nurodytoms bendradarbiavimo programoms, bendrai

finansuojamoms iš nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo, gali būti skiriami įnašai iš lėšų pagal Reglamento XX [priemonė „Globali Europa“] 3 straipsnio 1 dalies a, b, c ir e punktuose nurodytus ramsčius.

3. INTERREG planui taikomos Reglamente (ES) [NRP reglamente] nustatytos taisyklės, išskyrus atvejus, kai šiame reglamente nustatytos konkretesnės INTERREG plano įgyvendinimo taisyklės.
4. Pagal INTERREG remiami ne tik Reglamento (ES) [NRP reglamento] 3 straipsnio a ir c punktuose nustatyti konkretūs tikslai, bet ir „geresnis bendradarbiavimo valdymas“, „saugesnė ir labiau saugoma Europa“ ir „atsparesni regionai, besiribojantys su Rusija, Baltarusija ir Ukraina“.
5. Kai pagal tarpvalstybinę programą PEACE PLUS remiama taika ir susitaikymas, Europos regioninės plėtros fondas, siekdamas konkretaus tikslo pagal Reglamento (ES) [NRP reglamento] 2 straipsnio a punkto bendrąjį tikslą, taip pat padeda skatinti socialinį, ekonominį ir regioninį stabilumą atitinkamuose regionuose, visų pirma veiksmais, kuriais skatinama bendruomenių sanglauda.
6. INTERREG planui netaikomi Reglamento (ES) [NRP] XX straipsnis [Paskolos parama], XX straipsnis [Paskolos susitarimas ir skolinimosi bei skolinimo operacijos] ir XX straipsnis [Laikotarpio vidurio peržiūra] ir 14 straipsnio 2 dalis [25 % lankstumo suma].

8 straipsnis

INTERREG plano skyriams taikomi reikalavimai

1. Į INTERREG plane yra INTERREG plano skyriai. Kiekvienas skyrius skirtas bendradarbiavimui tam tikroje geografinėje vietovėje.
2. Valstybė narė, kurioje veiks būsimoji vadovaujanti institucija, ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo visų dalyvaujančių valstybių narių ir ES nepriklausančių valstybių vardu pateikia Komisijai INTERREG plano skyrių.
3. Kiekviename INTERREG plano skyriuje pagal šio reglamento priede pateiktą šabloną išdėstomi toliau išvardyti elementai. INTERREG plano skyriuje:
  - (a) nurodoma atitinkama INTERREG bendradarbiavimo kryptis ir geografinė aprėptis;
  - (b) aprašoma INTERREG plano skyriuje pateikta intervencijos strategija, pagrįsta aiškia teritorinių poreikių ir spragų atitinkamoje srityje analize, nurodant bendradarbiavimo priemones, įskaitant visas teritorinio ar vietos vystymosi priemones, ir paaiškinama, kaip šiomis priemonėmis tikimasi padėti siekti Reglamento (ES) [NRP reglamento] 2 ir 3 straipsniuose nustatytų tikslų [politikos tikslai] ir šio reglamento 7 straipsnio 4 dalyje nurodytų konkrečių INTERREG tikslų ir perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos;
  - (c) pateikiamas priemonių sąrašas ir aprašymas, įskaitant bendruosius ir konkrečius tikslus, kurių pirmiausia siekiama kiekviena priemone, ir numatomų tarpinių ir siektinų reikšmių sąrašas, nurodant orientacinę jų užbaigimo datą programavimo laikotarpiu. Siūlomi siektinų reikšmių rodikliai grindžiami Reglamento XX [Veiklos rezultatai] I priede išvardytais produkto rodikliais, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus;

- (d) nustatomos bendros numatomos priemonių išlaidos ir, kai aktualu, informacija apie esamą arba planuojamą Sąjungos finansavimą, kartu su tinkamu pagrindu ir paaiškinimais, kaip jis dera su išlaidų veiksmingumo bei patikimo finansų valdymo principu, ir ar jis atitinka numatomą ekonominį ir socialinį poveikį;
- (e) nustatoma aiški tvarka, pagal kurią kiekviena valstybė narė, įskaitant atsakingas institucijas ir įsteigtus stebėsenos komitetus, galėtų veiksmingai stebėti ir įgyvendinti INTERREG plano skyrių, ir kuria atsižvelgiama į tikslą sukurti tvirtą partnerystės principu grindžiamą daugiapakopio valdymo sistemą, taip pat numatomą požiūrį į informavimą, komunikaciją ir matomumą pagal Reglamente xx [Veiklos rezultatų reglamentas] nustatytas taisykles;
- (f) skatinama partnerystė ir keitimasis žiniomis nurodant, su kuriais suinteresuotaisiais subjektais konsultuotasi, kaip jie buvo atrinkti, kaip buvo užtikrintas jų reprezentatyvumas ir kaip jų indėlis atsispindi INTERREG plano skyriuje, laikantis partnerystės elgesio kodekso, ir įtraukiant konsultacijų, vykdytų rengiant INTERREG plano skyrių, proceso santrauką;
- (g) nustatomas atsakomybės paskirstymas tarp dalyvaujančių valstybių narių ir, kai taikytina, ES nepriklausančių valstybių tuo atveju, kai vadovaujančioji institucija arba Komisija nustato finansines pataisas pagal NRP fondą reglamentuojančias taisykles, nustatytas Reglamente (ES) [NRP reglamentas];
- (h) paaiškinama tvarka ir sistemos, kuriomis užtikrinamas reguliarus, veiksmingas ir efektyvus Sąjungos išteklių naudojimas, laikantis patikimo finansų valdymo ir Sąjungos finansinių interesų apsaugos principų.

9 straipsnis

INTERREG plano patvirtinimas ir dalinis keitimas

1. Komisija, laikydamosi 13 straipsnio 2 dalyje [Komiteto procedūra] nurodytos procedūros, priima įgyvendinimo aktą, kuriame nustatoma:
  - (a) INTERREG plano skyrių sąrašas, atitinkamų skyrių sričių pavadinimai ir preliminarus Fondo ir, kai taikytina, priemonės „Globali Europa“ lėšų paskirstymas;
  - (b) kai tinkama, siekiant užtikrinti nuoseklų požiūrį, išsami tvarka, apimanti konkrečias INTERREG įgyvendinimo sąlygas.

Pirmos pastraipos a punkte nurodyti elementai nustatomi remiantis kiekvienos valstybės narės pateikta informacija apie planuojamą jai skirtos INTERREG plano asignavimų dalies paskirstymą pagal Reglamento (ES) [NRP reglamentas] I priede [Fondo finansinio įnašo kiekvienai valstybei narei apskaičiavimo metodika] nustatytą metodiką.

Pirmoje [pastraipoje] dalyje nurodytas įgyvendinimo aktas sudaro INTERREG plano bendrąją dalį.

2. Komisija valstybės narės, kurioje yra vadovaujančioji institucija, pateiktus INTERREG plano skyrius arba iš dalies pakeistus INTERREG plano skyrius įvertina per 4 mėnesius nuo jų pateikimo. Atlikdama vertinimą Komisija patikrina, ar INTERREG plano skyrius atitinka visus 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir yra parengtas pagal šio reglamento priede [INTERREG plano skyriaus šablonas] nustatytą šabloną. Komisija gali pateikti pastabų ir prašyti papildomos informacijos.

Patvirtinimo terminas sustabdomas nuo dienos, einančios po dienos, kurią Komisija valstybei narei išsiunčia savo pastabas arba prašymą pateikti patikslintus dokumentus, iki tos dienos, kurią valstybė narė pateikia atsakymą Komisijai.

3. Jei valstybės narės, kurioje yra vadovaujančioji institucija, pateikti INTERREG plano skyriai arba iš dalies pakeisti INTERREG plano skyriai atitinka visus 8 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir yra parengti pagal šio reglamento priede pateiktą šabloną, Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo patvirtina tuos INTERREG plano skyrius [arba iš dalies pakeistus INTERREG plano skyrius].
4. Patvirtinusi INTERREG plano skyrius pagal 3 dalį, Komisija gali kas tris mėnesius priimti įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtina vėliau pateiktus INTERREG plano skyrius, atitinkančius visus 8 straipsnyje [INTERREG plano skyriams taikomi reikalavimai] nurodytus reikalavimus ir parengtus pagal šio reglamento priede [INTERREG plano skyriaus šablonas] pateiktą šabloną. Kitais atvejais Komisija, gavusi valstybės narės, kurioje yra vadovaujančioji institucija, prašymą, gali kas šešis mėnesius patvirtinti INTERREG plano skyrių pakeitimus.
5. 3 ir 4 dalyse numatytais įgyvendinimo aktais dėl kiekvieno INTERREG plano skyriaus nustatoma:
  - (a) bendros numatomos INTERREG skyriaus išlaidos, kurias Komisija nustatė remdamasi valstybės narės, kurioje yra vadovaujančioji institucija, pasiūlymu;
  - (b) finansinio įnašo pagal Reglamentą (ES) [NRP reglamentas] suma ir, kai taikytina, finansinio įnašo pagal priemonę „Globali Europa“ suma, taip pat nacionalinio įnašo, išskyrus nacionalinį bendrą finansavimą, suma;
  - (c) viso Sąjungos įnašo per metus suma, kaip nurodyta Reglamento (ES) [NRP reglamentas] 14 straipsnyje [Įsipareigojimas];
  - (d) mokėtina išankstinio finansavimo suma ir tai, ar visas išankstinis finansavimas turi būti išmokėtas tais metais, kuriais buvo patvirtintas skyrius, ar dalimis pagal Reglamento (ES) [NRP reglamento] 17 straipsnio 2 dalį.
6. Sprendimas, kuriuo patvirtinamas atitinkamas INTERREG plano skyrius, yra finansavimo sprendimas, kaip apibrėžta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 110 straipsnio 1 dalyje, ir pranešus apie jį atitinkamai valstybei narei, kurioje yra vadovaujančioji institucija, jis tampa teisiniu įsipareigojimu.
7. Bendra Sąjungos finansinio įnašo, ES nepriklausančių valstybių nacionalinio įnašo ir pagal INTERREG plano skyrių numatyto nacionalinio bendro finansavimo suma negali viršyti visų tame skyriuje numatytų išlaidų.

10 straipsnis

Už INTERREG plano skyrių atsakingų institucijų ir stebėsenos komiteto funkcijos

1. Įgyvendinant atitinkamą INTERREG plano skyrių dalyvaujančios valstybės narės ir, kai taikytina, ES nepriklausančios valstybės nustato vieną vadovaujančiąją instituciją ir vieną audito instituciją, o jos turi būti toje pačioje valstybėje narėje. Reglamento (ES) [NRP reglamentas] 49 straipsnyje nurodyta koordinuojančioji institucija INTERREG planui nenustatoma.
2. Be Reglamento (ES) [NRP reglamentas] 50 straipsnyje išvardytų funkcijų, kiekviena INTERREG plano skyriaus vadovaujančioji institucija yra atsakinga už skyriaus valdymą, kad būtų pasiekti jo tikslai, ir vykdo šias užduotis:

- (a) pagal Reglamento (ES) [NRP reglamento] 63 straipsnį [mokėjimai] rengia ir teikia Komisijai mokėjimo paraiškas pagal INTERREG plano skyrių;
  - (b) pagal Reglamento (ES) [NRP reglamento] X priede [Mokėjimų prognozės] pateiktą šabloną pateikia sumos, kurią numatyta nurodyti einamųjų ir ateinančių kalendorinių metų mokėjimo paraiškose, prognozes iki vasario 15 d. ir liepos 31 d.;
  - (c) pagal Reglamento (ES) [NRP reglamentas] XII priede pateiktą šabloną pasirašo ir pateikia valdymo pareiškimą, nurodytą to reglamento XX straipsnio [Metinis patikinimo dokumentų rinkinys] 1 dalies a punkte;
  - (d) koordinuoja ir teikia Komisijai visus dokumentus, kuriuos reikia pateikti su metinio patikinimo dokumentų rinkiniu, nurodytu Reglamento (ES) [NRP reglamentas] 70 straipsnyje [Metinis patikinimo dokumentų rinkinys].
3. Įgyvendinant INTERREG plano skyrių dalyvaujanti valstybė narė ir, kai taikytina, ES nepriklausanti valstybė gali nuspręsti, kad Reglamento (ES) [NRP reglamentas] XX straipsnyje [vadovaujančiosios institucijos funkcijos] nurodyti valdymo patikrinimai turi būti atliekami kiekvienai valstybei narei nustatant įstaigą ar asmenį, atsakingą už tokį patikrinimą jos teritorijoje. Komisija gali priimti 9 straipsnio 1 dalyje [INTERREG plano patvirtinimas ir dalinis keitimas] numatytą įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomi papildomi reikalavimai, kuriuos turi atitikti tokios įstaigos ar asmenys.
  4. Vadovaujančiajai institucijai padeda jungtinis sekretoriatas, kuriame dirba darbuotojai, atstovaujantys įgyvendinant INTERREG plano skyrių dalyvaujančioms valstybėms. Jungtinis sekretoriatas padeda vadovaujančiajai institucijai ir stebėsenos komitetui vykdyti atitinkamas funkcijas. Jungtinis sekretoriatas taip pat teikia potencialiems paramos gavėjams informaciją apie finansavimo galimybes pagal INTERREG programas ir padeda paramos gavėjams ir partneriams įgyvendinti veiksmus.
  5. Be Reglamento (ES) [NRP reglamentas] 52 straipsnyje [audito institucijos funkcijos] nustatytų taisyklių, INTERREG plano skyrių tikslais, jei audito institucija nėra įgaliota vykdyti savo užduočių visoje teritorijoje, kurioje įgyvendinama bendradarbiavimo programa, jai padeda auditorių grupė, sudaryta iš kiekvienos valstybės narės ir, kai taikytina, INTERREG programoje dalyvaujančių ES nepriklausančių valstybių, atstovo. Kiekviena valstybė narė ir, kai taikytina, ES nepriklausanti valstybė, yra atsakinga už jos teritorijoje atliekamą auditą.
  6. Įsteigiamas kiekvieno INTERREG plano skyriaus stebėsenos komitetas. Stebėsenos komitetas atsako už INTERREG veiksmų atranką pagal INTERREG plano skyriaus strategiją ir tikslus. Komisija gali priimti 9 straipsnio 1 dalyje [INTERREG plano patvirtinimas ir dalinis keitimas] numatytą įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomi papildomi reikalavimai, kurių turi laikytis stebėsenos komitetas.

11 straipsnis

ES nepriklausančioms valstybėms taikomos nuostatos

1. Komisija ir atitinkamos valstybės narės pagal Reglamentą (ES) [NRP reglamentas] nustato įnašą, skirtą įgyvendinti INTERREG plano skyrius, kuriems taip pat turi būti skiriama parama pagal priemonę „Globali Europa“, be kita ko, aprėpiant atokiausius regionus. Kiekvienai valstybei narei nustatytas įnašas vėliau tarp atitinkamų valstybių narių neperskirstomas. Nustatant atitinkamus įnašus pagal priemonę

„Globali Europa“ INTERREG plano skyriams įgyvendinti, atsižvelgiama į valstybių narių ir priemonės „Globali Europa“ paramos gavėjų dalyvavimą. Parama pagal Reglamentą (ES) (ES) [NRP reglamentas] išorės tarpvalstybinio bendradarbiavimo skyriams teikiama su sąlyga, kad pagal priemonę „Globali Europa“ yra skiriamos proporcingos sumos.

2. Įgyvendinant INTERREG plano skyrių pagal pasidalijamojo valdymo principą ES nepriklausančioje valstybėje, Sąjungai atstovaujanti Komisija ir kiekviena dalyvaujanti ES nepriklausanti valstybė, kuriai atstovaujama pagal jos nacionalinę teisinę sistemą, sudaro finansavimo susitarimą. Tas finansavimo susitarimas laikomas Sąjungos biudžeto vykdymo priemone pagal Reglamentą (ES, Euratomas) 2024/2509.

Finansavimo susitarimo šalis taip pat gali būti valstybė narė, kurioje yra atitinkamo INTERREG plano skyriaus vadovaujančioji institucija, atstovaujama pagal jos nacionalinę teisinę sistemą.

Jeigu reikalaujama, kad ES nepriklausanti valstybė perduotų vadovaujančiajai institucijai finansinį įnašą, skirtą INTERREG plano skyriaus įgyvendinimui remti, išskyrus jos bendrą Sąjungos paramos finansavimą (toliau – nacionalinis įnašas), finansavimo susitarime nustatomos su nacionaliniu įnašu susijusios taisyklės.

Finansavimo susitarimai sudaromi ne vėliau kaip metų, einančių po metų, kuriais priimtas pirmasis biudžeto įsipareigojimai, gruodžio 31 d. ir laikomi sudarytais tą dieną, kurią finansavimo susitarimą pasirašo paskutinioji šalis. Jeigu įgyvendinant INTERREG plano skyrių dalyvauja daugiau nei viena trečioji šalis, iki pirmame sakinyje nurodytos pasirašymo dienos sudaromas bent vienas finansavimo susitarimas.

3. Jeigu veiksmui įgyvendinti reikia, kad viešuosius paslaugų, prekių ar darbų pirkimus vykdytų paramos gavėjas, kuris yra ES nepriklausančioje valstybėje esanti valdžios institucija, tas paramos gavėjas gali taikyti bet kurį iš šių reikalavimų:
  - (a) atitinkamos ES nepriklausančios valstybės nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus, jeigu tai leidžiama pagal finansavimo susitarimą ir jei sutartis paskiriama ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusiam subjektui arba, atitinkamais atvejais, mažiausią kainą pasiūliusiam subjektui, vengiant bet kokio interesų konflikto;
  - (b) Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 181 ir 182 straipsniuose numatytas viešųjų pirkimų procedūras.

12 straipsnis

Išteklių grąžinimas ir veiklos nutraukimas

1. Jei iki [2029 m. arba] 2030 m. atitinkamų metų kovo 31 d. INTERREG plano skyrius Komisijai nepateikiamas, metinis NRP įnašas į tą INTERREG plano skyrių perskiriamas kitam INTERREG plano skyriui, kurį įgyvendinant dalyvauja atitinkama valstybė narė.
2. Jei iki 2031 m. kovo 31 d. vis dar yra Komisijai nepateiktų INTERREG plano skyrių, likusiems metams iki 2034 m. NRP įnašas į tuos INTERREG plano skyrius, kuris nebuvo perskirtas kitam INTERREG plano skyriui, priskiriamas INTERREG plano skyriui, kuriame dalyvauja atitinkama valstybė narė.

3. Bet kurį Komisijos jau patvirtintą INTERREG plano skyrių nustojama įgyvendinti arba jo asignavimai sumažinami laikantis taikytinų taisyklių ir procedūrų, visų pirma, jei:

- i. nė viena iš šalių partnerių, kurioms taikomas atitinkamas išorės tarpvalstybinio INTERREG plano skyrius, iki terminų, nustatytų INTERREG plano [XX] straipsnyje, nepasirašė atitinkamo finansavimo susitarimo, arba
- ii. INTERREG plano skyriaus negalima įgyvendinti taip, kaip planuota, dėl joje dalyvaujančiųjų šalių santykių problemų.

Pirmoje pastraipoje nurodytais atvejais 1 dalyje nurodytas įnašas pagal NRP, atitinkantis įsipareigojimams dar nepriskirtas metines lėšų dalis arba tais pačiais biudžetinėmis metais visiškai ar iš dalies įsipareigojimams priskirtas ir panaikintas metines lėšų dalis, kurios nebuvo perskirtos kitam INTERREG plano skyriui, priskiriamas kitam INTERREG plano skyriui, kuriame dalyvauja atitinkama valstybė narė.

4. Pagal šį straipsnį sumažintas [išorės fondų] įnašas naudojamas atitinkamai pagal Reglamentą [dėl priemonės „Globali Europa“].

13 straipsnis **PEACE PLUS**

1. Skyrius PEACE PLUS apima Airijos ir Šiaurės Airijos pasienio grafysčių bendradarbiavimą, kuris vykdomas taikant pasidalijamąjį valdymą tiek Airijoje, tiek Jungtinėje Karalystėje.
2. Laikoma, kad ES specialiųjų programų įstaiga, jeigu ji yra nustatyta kaip vadovaujančioji institucija, yra valstybėje narėje.
3. Jungtinės Karalystės finansinis įnašas į Sąjungos veiklą už jos dalyvavimą skyriuje PEACE PLUS išorės asignuotųjų pajamų pavidalu, kaip nurodyta Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 21 straipsnio 2 dalies e punkte, yra [1 išlaidų kategorijos [...], paprogramės „INTERREG planas“] biudžeto asignavimų dalis.
4. Jeigu pagal skyrių PEACE PLUS remiama taika ir susitaikymas, jo lėšomis taip pat prisidedama, visų pirma bendruomenių sanglaudai skatinti skirtais veiksmais, prie atitinkamų regionų socialinio, ekonominio ir regioninio stabilumo skatinimo.
5. Jeigu pagal skyrių PEACE PLUS remiama taika ir susitaikymas, remiamose operacijose gali dalyvauti partneriai tik iš vienos dalyvaujančios šalies.

III SKYRIUS

Baigiamosios nuostatos

14 straipsnis **Komiteto procedūra**

Komisijai padeda komitetas, įsteigtas pagal [NRP] 88 straipsnį.

15 straipsnis **Įsigaliojimas ir taikymas**

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame*

leidinyje.

Jis taikomas nuo Reglamento (ES) [...], kuriuo nustatomas 2028–2034 m. Europos klestėjimo ir saugumo fondas ekonominės, teritorinės ir socialinės sanglaudos, žemės ūkio ir kaimo plėtros bei žuvininkystės ir jūrų reikalams taikymo pradžios dienos.

Šis reglamentas pagal Sutartį privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

**TEISĖS AKTO PASIŪLYMO FINANSINIO POVEIKIO IR SKAITMENINIŲ
ASPEKTU PAŽYMA**

[...]